

DOI 10.36074/logos-15.11.2024.014

ВИБІР ОПТИМАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙНИХ СТРАТЕГІЙ В УМОВАХ КРИЗИ

Кулініч Тетяна Володимирівна¹, Обушок Ігор Ігорович²

1. канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту організацій
Національний університет «Львівська політехніка», УКРАЇНА
ORCID ID: 0000-0003-0110-7080

2. здобувач третього рівня вищої освіти (PhD)
за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини
Національний університет «Львівська політехніка», УКРАЇНА
ORCID ID: 0009-0007-0317-104X

У період криз актуальність проблеми вибору оптимальних інвестиційних стратегій підвищується [1]. Це пояснюється тим, що розробка і реалізація ефективних інвестиційних стратегій дозволяє зберегти і примножити капітал компаній навіть у складних економічних умовах.

Серед факторів, які є визначальними для вибору і впровадження успішних інвестиційних стратегій в кризових умовах [2], на особливу увагу, на нашу думку заслуговують такі: 1) збільшення економічної невизначеності, яка характеризується підвищеною волатильністю ринків, що ускладнює функціонування суб'єктів господарювання, які прагнуть реалізувати такі стратегії у кризові часи, зокрема проблемним стає прогнозування руху їхніх активів; 2) зміна споживчих звичок у кризових ситуаціях, що потребує перегляду інвестиційних стратегій компаній; 3) обмеження доступу до фінансування (кредитування) під час криз, що лімітує можливості інвесторів та компаній; 4) посилення впливу інфляції, що може негативно впливати на реальний дохід від інвестицій; 5) зростання уваги до способів зменшення ризиків, зокрема до пошуку оптимальних стратегій диверсифікації; 6) вибір варіантів якісних інвестицій у певні сектори і розробка відповідних секторальних стратегій, що загалом здатні забезпечити стійкість навіть під час економічних труднощів; 7) збільшення уваги до гармонійного поєднання ESG-факторів (екологічних, соціальних та управлінських), що сприятиме

SEZIONE 6.
RELAZIONI INTERNAZIONALI

підвищенню соціальної відповідальності і формуватиме нові шляхи у виживанні компаній у часи кризи; 8) перехід до технологічних інновацій, який здатний змінити ландшафт стратегій інвестування, і особливо в умовах глобальних викликів.

З урахуванням усіх вище названих чинників та існуючих концепцій [3], [4] поетапну оптимізацію інвестиційної стратегії компанії в умовах кризи можна представити таким чином:

1. аналіз поточної ситуації, коли відбувається оцінка економічної та політичної ситуації, що впливає на ринок, вивчення трендів та зміни в поведінці споживачів, аналіз конкурентного середовища та виявлення нових загроз і можливостей;

2. оцінка ризиків, з особливою увагою до ідентифікації потенційних ризиків, пов'язаних з інвестиційною діяльністю компанії (економічні, політичні, фінансові), та до вивчення можливостей диверсифікації цих ризиків;

3. розробка нової (або оновленої) стратегії, коли ключовим має стати вибір інвестиційних інструментів, що можуть показати стійкість під час кризи (облігації, золото, акції стабільних компаній), та розроблення механізмів для адаптації інвестиційного портфеля під час зміни ринкових умов;

4. впровадження стратегії через активацію обраних інвестиційних механізмів і встановлення чітких процедур реалізації інвестиційної діяльності;

5. моніторинг та оцінка результатів, коли відбувається не тільки регулярний моніторинг показників ефективності інвестицій та ринку в цілому, але й аналіз відхилень від плану та виявлення причин негативних результатів;

6. корекція інвестиційної стратегії, де проходить проведення корекцій на базі отриманих даних і змін в зовнішньому середовищі, а також гнучке реагування на нові виклики та можливості;

7. зворотній зв'язок, коли не тільки вивчаються успішні і помилкові стратегічні управлінські інвестиційні рішення, але й формується база знань для використання у плануванні та реалізації інвестиційних стратегій у майбутньому.

Названі етапи мають допомогти компанії адаптувати свою інвестиційну стратегію до умов кризи, зменшуючи ризики та максимізуючи потенціал для отримання прибутку.

Якщо ж під кризою розуміється війна, а інвестиційні стратегії планується впроваджувати в пост-воєнний період, то їх оптимізація може відбуватися через такі етапи:

1. вивчення післявоєнного середовища, що включає аналізування стану ключових секторів, економіки, які потребують відновлення, та оцінювання можливостей для їх інвестиційної підтримки, а також вивчення соціальної стабільності, нових політичних режимів і довіри до них у суспільстві;

2. визначення та оцінка специфічних післявоєнних ризиків, пов'язаних із відновленням країни (політичні ризики, соціальна напруга, можливі нові конфлікти), а також проведення диверсифікації кризових проявів через включення інвестицій в різні сектори та регіони, щоб зменшити вплив потенційних криз;

3. формування нових інвестиційних цілей, зосереджених на відновленні економіки за визначеними пріоритетами для базових сегментів (інфраструктура, житло, бізнес), а також на підтримці соціальної відповідальності (сталого розвитку, та зокрема соціального розвитку);

4. побудова / відновлення партнерських відносин і співпраці, насамперед - з державою та міжнародними організаціями, взаємодія з якими має йти через проекти відновлення, підтримані відповідними внутрішніми і зовнішніми фондами, а також через розробку стратегій, зорієнтованих на приваблення внутрішніх та іноземних інвесторів, готових вкласти кошти в пост-воєнну відбудову;

5. впровадження новацій шляхом інвестування в нові технології, які можуть пришвидшити відновлення і забезпечити прозорість управлінських рішень (через цифровізацію, "зелені" технології тощо), а також - адаптації та перегляду традиційних бізнес-моделей з урахуванням нових ринкових умов;

6. коригування стратегії за встановленими показниками ефективності інвестицій (на основі розроблених KPI, адаптованих до специфіки пост-воєнного середовища), реалізація їх постійного моніторингу та забезпечення зворотного зв'язку.

Серед додаткових етапів можна запропонувати: а) підвищення інвестиційно-фінансової грамотності (тобто підготовка фахівців з реалізації інвестиційних проєктів та потенційних інвесторів в умовах нових викликів); б) розроблення комунікаційних стратегій, які будуть націлені на інформування та розвиток діалогу про можливості інвестицій з усіма зацікавленими сторонами.

Запропоновані антикризові підходи можуть допомогти компанії не тільки ефективно відновити свої інвестиції, але й внести вклад у стабільність і розвиток пост-воєнної економіки.

SEZIONE 6.

RELAZIONI INTERNAZIONALI

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

- [1] Ляхович, Л. А. (2011). Інвестиційна стратегія підприємства в кризових умовах господарювання. *Сталий розвиток економіки*, (1), 167-171. [http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/14984/1/Інвестиційна стратегія підприємства в кризових умовах господарювання.pdf](http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/14984/1/Інвестиційна_стратегія_підприємства_в_кризових_умовах_господарювання.pdf)
- [2] Chen, J. (2022, Mai 17). Investment Strategy: Ways to Invest and Factors to Consider. *Investopedia*. <https://www.investopedia.com/terms/i/investmentstrategy.asp>
- [3] Добриніна, Л. В. (2019). Етапи впровадження інвестиційних стратегій на підприємстві. *Приазовський економічний вісник*, (12), 76-81. http://pev.kpu.zp.ua/journals/2019/1_12_uk/15.pdf
- [4] Сакун, Л., Вєденіна, Ю., Мажаренко, К., & Шишлова, Ю. (2024). Вплив інноваційних методів управління ризиками на результативність інвестиційної діяльності. *Вісник Хмельницького нац. університету. Серія «Економічні науки»*, 328(2), 181-189. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-328-28>